

Pravnik

2005

**Istaknuti
pravnici**

22. str. prazna

Akademik Siniša Triva

Professor emeritus Siniša Triva jedan je od najznačajnijih hrvatskih znanstvenika 20. stoljeća. Dao je neprocjenjiv doprinos razvoju građanskog procesnog prava i arbitraže te edukaciji mnogih generacija pravnika. Gotovo je pola stoljeća djelovao na Katedri za građansko procesno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu. Istodobno je objavljivao brojne znanstvene radove te se bavio i praktičnim pravosuđenjem. Utemeljitelj je modernog arbitražnog sudišta u Hrvatskoj. Akademik Triva preminuo je 5. prosinca 2004. godine.

Rođen je 10.11.1919. u Šibeniku. Pravo je studirao u Beogradu (1938.-1941.) i Zagrebu (1945.-1947.). Doktorat pravnih znanosti stekao je 1956. na Sveučilištu u Zagrebu. Usavršavao se u Strasbourgu (1958.-1959.) i na Harvardu (1961.). Od 1944. do sredine 1953. radio je u raznim pravosudnim tijelima kao tajnik suda, referent u Ministarstvu pravosuđa NRH i sudac. Od 1953. pa do umirovljenja koncem 1990. radio je na Katedri za građansko procesno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu - kao asistent (1953.), docent (1959.), izvanredni profesor (1961.) i redovni profesor (1965.). Predstojnik Katedre bio je od 1959. do 1990. Vodio je kolegije Građansko procesno pravo i Arbitražno pravo na postdiplomskim studijima pravnih fakulteta u Zagrebu, Ljubljani, Novom Sadu i Splitu. Predavao je na mnogobrojnim pravnim fakultetima - kako u Hrvatskoj i u cijeloj SFRJ (Split, Rijeka, Osijek, Ljubljana, Novi Sad, Beograd, Sarajevo, Skopje, Bitola), tako i na fakultetima i drugim znanstvenim ustanovama u inozemstvu (Venecija, Bari, Pariz, Aix-en-Provence, Budimpešta, Pečuh, Cambridge (Mass.)).

Njegov neiscrpn i znanstvenoistraživački rad vezan je za teme i probleme njegovih angažiranja u javnim i drugim društvenim aktivnostima. Sudjeluje u izradi Zakona o parničnom postupku iz 1956. i onog iz 1976. (koordinira rad Savezne stručne komisije za njegovu izradu) čije novelirane institucije nose pečat njegovih istraživanja. U svojim studijama, člancima i esejima (objavio je preko stotinu radova) angažirao se na komparativnom izučavanju temeljnih instituta građanskog procesnog prava, a među njima su radovi o dispozitivnim radnjama stranaka, prejudicijelnim pitanjima, pravnoj prirodi i granicama pravomoćnosti, traženju istine, slobodnoj ocjeni dokaza, pravnim lijekovima, otvorenom pravosuđenju, pravnom interesu, savjesnosti i zloupotrebi prava. Njegovo kapitalno djelo je nagrađivana knjiga *Građansko parnično procesno pravo* koja je 2004. doživjela sedmo izdanje. Sistemsko djelo zasnovano na izučavanju suvremene sudske prakse osiguralo je Siniši Trivi mjesto vodećeg autoriteta na tom pravnom području.

Akaderske godine 1966/67. vrši dužnost prodekana, a 1967/68. i 1968/69. dekana Pravnog fakulteta u Zagrebu. Godine 1980. izabran je za člana suradnika razreda za društvene znanosti JAZU; od 1990. izvanredni je član JAZU, a od 1991. redoviti član HAZU. Uz akademika Eugena Pusića bio je koordinator Radne grupe Razreda za društvene znanosti HAZU za izradu Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja. Siniša Triva bio je od 1969. do 1977. član stručne komisije Jadranskog instituta JAZU za izradu nacrtu Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi iz 1977. U njegovoj redakciji, i uz njegov autorski doprinos, objavljen je 1981. veliki komentar tog zakona. Bio je inicijator projekta, začetog u radnoj grupi "*Pravo i društvo*" Razreda za društvene znanosti JAZU, i koordinator istraživačkog projekta Pravnog fakulteta u Zagrebu u kome se (isprva u okviru projekta programa FUNEP

- “*Funkcionalna nezavisnost pravosuđa*”, a sada ESUP - “*Evropsko sudsko pravo i zaštita temeljnih ljudskih prava*”) multidisciplinarno i komparativno obrađuju problemi funkcionalne neovisnosti sudova i sudaca te efikasnosti pravosuđenja - sve u funkciji ostvarivanja postulata pravne države i zaštite ljudskih prava.

Od samih početaka djelovanja privrednog sudstva bio je povremeni sudac Visokog trgovačkog suda Hrvatske. Intenzivna je bila i njegova suradnja s Vrhovnim sudom Hrvatske, posebno na odjelskim sjednicama građanskopravnog i trgovačkog odjela. Od 1961. bio je arbitar Vanjskotrgovinske arbitraže pri Privrednoj komori Jugoslavije. Od osnivanja arbitražnog sudišta u Hrvatskoj (1966.) predsjednik je Stalnog izbranog (arbitražnog) sudišta pri Privrednoj komori Hrvatske, sada Hrvatskoj gospodarskoj komori. Djelovao je i kao arbitar-predsjednik arbitražnog vijeća Međunarodnog arbitražnog sudišta (ICA) Međunarodne trgovačke komore u Parizu (ICC).

Društvo hrvatskih sudaca izabralo ga je 1992. za svog počasnog člana. Senat Sveučilišta u Zagrebu 1. veljače 2000. dodijelio je Siniši Trivi počasno zvanje i titulu *professor emeritus*. Predsjednik Republike Stjepan Mesić odlikovao ga je 13. rujna 2004. Redom Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za osobite zasluge u razvoju pravnih znanosti. Hrvatska gospodarska komora na obljetnici osnivanja 16. veljače 2005. dodijelila je posmrtno “Zlatnu kunu” kao nagradu za životno djelo akademiku Siniši Trivi, za doprinos razvitku hrvatskog gospodarstva na području arbitražne prakse.

Kroz presjek bogate i plodne karijere akademika Trive - profesora, znanstvenika i suca, možemo pojmiti značaj i obujam njegovog doprinosa na području zakonodavstva, razvoja prava i hrvatske znanosti općenito. Postavio je osnove modernog hrvatskog učenja o građanskom procesnom pravu i sustavno se borio za demokratizaciju sudskog pružanja pravne zaštite. Nažalost, ne pripadamo generaciji koja je imala prilike slušati i upijati znanje uživo od profesora Trive, no tu su njegova djela koja predstavljaju trajno bogatstvo i podsjetnik na velikog znanstvenika i velikog pravnika.